

Lista tematów do części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w roku szkolnym 2013/2014

I. LITERATURA

1	Literackie koncepcje losu ludzkiego. Omów zagadnienie, porównując wybrane losy bohaterów biblijnych i literatury średniowiecza.
2	Scharakteryzuj i porównaj dwa modele patriotyzmu w wybranych utworach epok romantyzmu i pozytywizmu.
3	Przedstaw obrazy naszych „braci mniejszych” i omów ich funkcje w literaturze wybranych epok.
4	Bunt człowieka wobec Boga. Omów problem, analizując postawy bohaterów literackich dwóch wybranych epok.
5	Relacje pomiędzy człowiekiem a Bogiem. Omów temat na podstawie analizy wybranych utworów poetyckich Jana Kochanowskiego i księdza Jana Twardowskiego.
6	Bohater literacki jako pielgrzym, wędrowiec , podróżnik. Omów znaczenie motywu , porównując kreacje wybranych bohaterów dwóch epok literackich.
7	Motywy powstań narodowych w literaturze. Przedstaw ich funkcje, odwołując się do wybranych utworów XIX wieku.
8	Rola miłości w życiu bohaterów literackich. Przedstaw zagadnienie, analizując losy postaci z wybranych utworów średniowiecza i romantyzmu.
9	Motyw anioła w literaturze. Przedstaw jego funkcje w odniesieniu do utworów dwóch wybranych epok.
10	Literackie świadectwa zmagania człowieka ze złem. Przedstaw problem, analizując postawy wybranych bohaterów literatury wojny i okupacji.
11	Scharakteryzuj i porównaj topos bohaterskiego umierania w literaturze trzech wybranych epok.
12	Sposoby opisywania przyrody w liryce Młodej Polski . Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory.
13	Przemiana wewnętrzna bohatera i jej konsekwencje. Omów problem, porównując wybrane kreacje literackie.
14	Literatura faktu. Dokonaj analizy i interpretacji tego zjawiska kulturowego XX wieku na wybranych przykładach.
15	Przyczyny i skutki rewolucji w świecie przedstawionym dzieła. Przedstaw je, odwołując się do „Nie-Boskiej komedii” Zygmunta Krasińskiego i „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego.
16	Praca jako kryterium wartości bohatera literackiego.. Omów zagadnienie, porównując wybrane teksty pozytywizmu i dwudziestolecia międzywojennego.
17	Odwołania do legend i mitów we współczesnej literaturze fantastycznej. Przedstaw na wybranych przykładach literackich.

18	Barokowa koncepcja świata i człowieka. Omów zagadnienie, analizując wybrane przykłady tekstów tej epoki.
19	Rola pieniądza jako siły determinującej działania bohaterów literackich. Scharakteryzuj zjawisko, analizując dzieła dwóch wybranych epok.
20	Literackie portrety władcy . Scharakteryzuj i oceń wybrane przykłady w utworach twórców trzech epok.
21	Dramat niespełnienia ludzkich marzeń przedstawiony w literaturze. Określ jego przyczyny i konsekwencje, analizując wybrane utwory pozytywizmu i Młodej Polski.
22	Motywy mitologiczne w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literatury współczesnej.
23	Ballada jako gatunek literacki. Przedstaw jej cechy , analizując wybrane utwory polskich poetów różnych epok.
24	Walka Dobra ze Złem jako motyw literacki. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z trzech epok literackich .
25	Literackie pary kochanków. Scharakteryzuj je, odwołując się do przykładów utworów romantyzmu i współczesności. .
26	Różne modele rodziny w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do utworów literatury XIX i XX wieku..
27	Obraz wsi w literaturze. Omów sposoby jej przedstawienia w twórczości Władysława Stanisława Reymonta i Jana Kochanowskiego.
28	Sceny batalistyczne w literaturze. Zaprezentuj je, odwołując się do różnych form przekazu literackiego.
29	Scharakteryzuj topos wędrowki i omów jego funkcje w wybranych tekstach z różnych epok.
30	Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj zagadnienie, analizując wybrane teksty poetyckie.
31	Historia i jej wpływ na los jednostki. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory epickie XIX i XX wieku..
32	Społeczeństwo w krzywym zwierciadle satyry. Scharakteryzuj je, analizując wybrane utwory literatury polskiego oświecenia.
33	Problemy i patologie społeczne. Omów zagadnienie na wybranych przykładach z literatury różnych epok.
34	Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze. Omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.

II. ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

35	Scharakteryzuj i porównaj obrazy Żydów w literaturze i sztuce trzech wybranych epok.
36	Funkcje przyrody w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady z dwóch epok.
37	Rozrywki, zabawy jako źródło wiedzy o epoce. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury jednej epoki literackiej.
38	Rola fantastyki i realizmu w świecie przedstawionym. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych współczesnych utworów literackich i dzieł malarskich..
39	Romantyczne wizerunki kobiety i mężczyzny. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie i dzieła plastyczne XIX wieku.

40	Wizerunki Boga w poezji i sztuce. Przedstaw je i porównaj, analizując wybrane utwory liryczne i dzieła malarskie.
41	Język dzieła literackiego i język filmu. Dokonaj analizy porównawczej zagadnienia, na przykładzie wybranego dzieła literackiego i jego filmowej adaptacji.
42	Sztuka ulicy jako dokument swoich czasów. Przeanalizuj różne formy ekspresji ulicznej.
43	Motywy pasyjne w ujęciu współczesnych twórców. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych dzieł literackich, plastycznych i filmowych.
44	Różne ujęcia motywu miłości matczynej. Przedstaw jej funkcje, odwołując się do wybranych dzieł literatury, rzeźby i filmu.
45	Motywy biblijne w literaturze i sztuce. Przedstaw ich funkcje, odwołując się do wybranych współczesnych utworów literackich i dzieł malarskich.
46	Pejzaż górski jako temat literacki i malarski. Przedstaw różne sposoby jego kreowania, analizując wybrane dzieła literackie i plastyczne XIX i XX wieku.
47	Pory roku w literaturze i sztuce. Przedstaw i porównaj sposoby ich przedstawiania w wybranych epokach.
48	Sceny walki w literaturze a malarstwo batalistyczne. Przedstaw kreacje i konwencje artystyczne w wybranych utworach.
49	Motyw wiosny i sposoby jego ujmowania w literaturze i malarstwie przełomu XIX i XX wieku. Scharakteryzuj jego funkcję, odnosząc się do wybranych dzieł.
50	Różne kreacje bohatera dziecięcego. Przedstaw zagadnienie, analizując wybrane przykłady dzieł literackich i malarskich epoki pozytywizmu.
51	Rola nocy jako źródło inspiracji w literaturze i sztuce. Omów zagadnienie odwołując się do sposobu przedstawienia motywu w wybranych utworach i dziełach sztuki.
52	Motyw starości i przemijania w literaturze i sztuce. Scharakteryzuj jego funkcje, odwołując się do wybranych dzieł literackich i plastycznych.
53	Antyczne i barokowe wzorce kobiecej urody. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich i dzieł plastycznych.
54	Wyobrażenie śmierci w literaturze i sztuce. Omów różne sposoby wykorzystania tego motywu, porównując wybrane dzieła literackie i plastyczne.
55	Różne wyobrażenia świętości. Porównaj ich przedstawienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich i plastycznych.
56	Funkcje nawiązań historycznych w dziele. Przedstaw je, analizując wybrany utwór literacki i film.
57	Obrazy katastrofy i zagłady w sztuce. Omów ich funkcje, analizując wybrane utwory literatury II wojny i malarstwa współczesnego.
58	Fantastyka i cudowność jako elementy świata przedstawionego. Scharakteryzuj je, analizując wybrane przykłady utworów literackich i sztuki jednej epoki.
59	Symbolika stroju w dziełach sztuki. Przedstaw zagadnienie, charakteryzując elementy i znaczenie stroju bohaterów wybranej epoki.
60	Różnorodne ujęcia motywu pożegnania w literaturze i sztuce. Przedstaw je, analizując wybrane przykłady dzieł literackich i malarstwa XIX wieku.
61	Oblicza rewolucji w literaturze i malarstwie. Dokonaj ich analizy porównawczej, odwołując się do wybranych przykładów dzieł XIX wieku.
62	Różne role artysty w życiu narodu. Przedstaw je, odwołując się do wybranych utworów literatury i sztuki.
63	Sposoby budowania nastroju grozy w literaturze i sztuce współczesnej. Omów je, analizując wybrane przykłady literackie i malarskie.

64	Technika impresjonistycznego postrzegania świata. Przedstaw jej funkcje, analizując dzieła literackie i malarskie Młodej Polski.
65	Ostatnia scena, motto, cytat jako klucz do interpretacji dzieła. Omów sposoby jej ukazywania, analizując wybrane przykłady literackie i filmowe.
66	Różne wyobrażenie kobiety w literaturze i sztuce końca XIX wieku. Omów realizację zagadnienia, odwołując się do wybranych utworów i malarstwa .

III. JĘZYK

67	Funkcje: impresyjna i ekspresyjna języka. Przedstaw ich użycie, analizując wybrane przykłady z literatury przełomu XIX i XX wieku.
68	Różne sposoby wykorzystania stylizacji biblijnej w dziele literackim. Omów zagadnienie, analizując przykłady z dwóch wybranych utworów epok średniowiecza i renesansu.
69	Analiza językowa przysłów polskich . Omów zagadnienie, na przykładzie analizy przysłów o określonej tematyce.
70	Język wypowiedzi dwóch wybranych bohaterów literackich . Scharakteryzuj go, uwzględniając cechy ujawniające ich przynależność środowiskową.
71	Rola zapożyczeń we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość, analizując wybrane przykłady tekstów prasowych.
72	Styl publicystyczny w artykułach prasowych. Omów jego cechy, analizując wybrane przykłady tekstów współczesnych dziennikarzy.
73	Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów zagadnienie, analizując wybrane cechy dialektów dwóch regionów w wybranych utworach.
74	Przykłady realizacji komizmu słownego. Przedstaw je, analizując cechy języka w wybranych utworach różnych autorów.
75	Sposoby wykorzystania języka mówionego w poezji. Omów zagadnienie, analizując twórczość dwóch wybranych poetów.
76	Utwory poetyckie źródłem natchnienia w tekstach hiphopowych. Omów językowe środki wyrazu oraz sposób nawiązania do wybranych tekstów.
77	Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Omów ją, analizując cechy świata przedstawionego w wybranych utworach poetyckich z dwóch epok literackich.
78	Cechy języka piosenki biesiadnej. Omów je , analizując funkcję środków stylistycznych na wybranych utworach dwóch zespołów.
79	Język użytkowników Internetu. Scharakteryzuj jego cechy, odwołując się do wypowiedzi z wybranego forum internetowego, artykułów i informacji zamieszczanych w portalach internetowych.
80	Język i styl wyznań miłosnych. Omów jego cechy i środki artystycznego wyrazu, analizując przykłady polskich tekstów epistolarnych dwóch wybranych epok literackich.
81	Wpływ języka reklamy na zmianę współczesnej frazeologii. Przedstaw problem , analizując wybrane przykłady użycia frazeologizmów w tekstach reklam prasowych i

	telewizyjnych..
82	Wieloznaczność wyrazów i jej konsekwencje dla procesu komunikacji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach tekstów kabaretowych współczesnej sceny polskiej.
83	Rola związków frazeologicznych w języku mówionym. Przeanalizuj cel ich użycia, odwołując się do wybranych tekstów artykułów prasowych.
84	Rola zapożyczeń z języka angielskiego we współczesnym języku polskim. Dokonaj przedstawienia zjawiska na podstawie zgromadzonego materiału.
85	Cechy języka tekstów reklamy. Omów ich funkcje , poddając analizie wybrane reklamy prasowe i telewizyjne.
86	Neologizmy jako środek wyrazu w poezji Norwida i Leśmiana. Omów zagadnienie na przykładzie wybranych utworów tych twórców.